



TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

**Onderzoek en
Wetenschapsbeleid**
Van

Datum
20 december 2022

Referentie
35262111

Bijlagen
Kamerbrief.
Advies AWTI, Kennis in conflict:
Veiligheid en vrijheid in balans.
Beslisnota.

nota

Voortgang aanpak kennisveiligheid hoger onderwijs en
wetenschap

Aanleiding

Hierbij ontvangt u de Kamerbrief over de voortgang aanpak kennisveiligheid ter ondertekening. Op 20 december is de RDINEV akkoord gegaan met de brief en de conclusies van de RDINEV worden formeel vastgesteld in de ministerraad van vrijdag 23 december. Daarna wordt de brief naar de Kamer verzonden. De bijgevoegde brief is na de RDINEV op één punt aangepast, namelijk het aantal vragen dat is ingediend bij het loket sinds de opening. Dit aantal is geactualiseerd.

Naast de brief worden de volgende bijlagen meegestuurd:

- Advies AWTI, Kennis in conflict: Veiligheid en vrijheid in balans.
- Beslisnota.

Besluiten door ondertekening

Door ondertekening gaat u akkoord met de inhoud en verzending van de brief (inclusief bijlagen).



TER VOORBEREIDING

Aan: MOCW

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering

Van
5.1.2.e

Datum1
07 juli 2022

Referentie

Bijlagen
2 (onderaan document)

nota

Externe audit kennisveiligheid

Aanleiding

- Tijdens het spoeddebat over kennisveiligheid van 2 juni jl. heeft u een externe audit aangekondigd. U heeft aangegeven dat deze audit eind dit jaar van start gaat.
- Graag bespreken we tijdens de beleidsstaf van 12 juli onderstaand voorstel voor de inrichting van de externe audit en de in deze nota opgenomen aandachtspunten.

Voorstel

- OCW fungeert als opdrachtgever van de audit en deze wordt uitgevoerd door een externe partij op basis van een door OCW vastgestelde checklist, gebaseerd op de aanbevelingen uit de Nationale Leidraad Kennisveiligheid (Zie bijlage 1).
- De audit vormt daarmee een nulmeting van het kennisveiligheidsbeleid van de instellingen. Op een nader te bepalen moment volgt een vervolgmeting.
- Desgewenst kan de audit inzoomen op specifieke aandachtsgebieden, zoals de wijze waarop instellingen risico's rond internationale samenwerkingen inschatten en in welke gevallen zij daarbij de veiligheidscoördinator vanuit de kennisinstelling en/of het Loket Kennisveiligheid inschakelen.
- De auditor levert OCW een sectorbeeld op, dat openbaar gemaakt kan worden. Voor zover de audit instellingsspecifieke zorgpunten aantreft worden deze als departementaal vertrouwelijk aangemerkt.
- In lijn met uw aankondiging in de Kamer zal de externe audit zich tot hogescholen (VH) en universiteiten (UNL) beperken. Dat betekent dat er geen audit komt bij de KNAW- en NWO-instituten en bij de TO2-instellingen (die onder verantwoordelijkheid van EZK vallen).
- Voorstel is om gefaseerd te werk te gaan: gezien het hogere risico v.w.b. kennisveiligheid willen we beginnen met de universiteiten.
- Gelet op het tijdspad heeft het de voorkeur te kiezen voor een extern bureau waarmee OCW een raamovereenkomst heeft. Ervaring leert dat het ook in dat geval enige tijd vergt alvorens het bureau van start kan gaan. Als de handtekeningen voor het einde van het jaar worden gezet, zouden de audits bij de universiteiten naar verwachting in januari en februari plaats kunnen vinden, waarna de hogescholen in maart, april en mei volgen. Het eindrapport volgt dan medio 2023.

Aandachtspunten

- Tijdens het debat werd door de VVD gesuggereerd dat de audit zich (ook) zou moeten richten op de inhoudelijke doorlichting van alle internationale

samenwerkingen van de instellingen. Het is niet ondenkbaar dat Kamerleden een audit zoals hier voorgesteld ontoreikend zullen vinden. Inhoudelijke doorlichting van alle internationale samenwerkingen van de instellingen door het loket kennisveiligheid is echter niet haalbaar.

- Vorige week vond regulier bestuurlijk overleg ('Regiegroep Kennisveiligheid') plaats met de betrokken veldpartijen (VH, UNL, KNAW, NWO, NFU en TO2-federatie). Hier bleek een externe audit de nodige weerstand op te roepen, vooral vanwege het (te) krappe tijdspad: implementatie van de leidraad is gaande en nog niet voltooid. Dan gaat de auditor vaststellen wat we al weten, nl. dat we er nog niet zijn. Dat verstoort interne processen en tast het draagvlak aan. Echter, vanuit de Kamer is aangedrongen op snelheid. In bovenstaand voorstel is gepoogd balans te vinden tussen deze twee uitersten en gaat uit van een zo snel mogelijke start van een audit die ook waardevolle informatie oplevert voor uw beleid.
- Alternatieve aanpak zou eruit kunnen bestaan de instellingen te vragen zélf een audit uit te laten voeren. De koepels (VH en UNL) leveren op basis daarvan een sectorbeeld aan bij OCW. Deze aanpak is gekozen voor audits ten aanzien van cyberveiligheid. Dit kan de instellingen ruimte bieden rond vormgeving en tijdspad. Voor OCW gezien zouden dit juist nadelen kunnen zijn.

Toezegging uit debat over de externe audit, letterlijke tekst:

- Daarom wil ik een externe audit laten uitvoeren. Die auditors kunnen dan heel precies bij iedere instelling nalopen hoe het staat met de implementatie van alle plannen, zoals de leidraad en de analyse van de risicovolle samenwerkingen. Hebben ze alles geïmplementeerd? Dat gebeurt eigenlijk ook al in de financiële verslaglegging. Ik denk dat we dat met kennisveiligheid ook moeten doen. Ik wil deze audit nog dit jaar van start laten gaan. Dan hebben we een externe blik. Dan kunnen we ook zien of het uniform gebeurt.
- De implementatie van de leidraad. Daar wil ik een externe audit op hebben. Dat wil ik dit jaar.
- Ik vraag van de instellingen -- daar verplichten ze zichzelf ook toe als ze dat bestuursakkoord sluiten -- om, zoals collega Van der Woude zegt, de zolder op te ruimen en dus door alle samenwerkingsverbanden heen te gaan.
- Maar ik verplicht ze op deze wijze eigenlijk om door hun lijst van samenwerkingsverbanden heen te gaan lopen en ze tegen het licht te laten houden. De externe audit moet aftekenen dat al die instellingen dat gedaan hebben, dat ze dat op een uniforme manier hebben gedaan, en dat wat bij de ene als problematisch wordt gezien niet als niet-problematisch wordt gezien bij de andere.
- Brekelmans: De minister zegt: we gaan voor het einde van het jaar universiteiten vragen om door alles heen te gaan om te kijken of daar risico's aan zitten. We verplichten de universiteiten om wat daar uitkomt te melden aan het loket. Dus voor het einde van het jaar is dat aan het loket voorgelegd -- u noemde een termijn van twee weken -- en daar wordt dan snel een advies over gegeven. Dit jaar, in 2022, vindt dan de audit plaats waarmee gekeken wordt of dit op een juiste manier is gegaan. Dijkgraaf: Exact. Dat is een goede samenvatting.